2024/2488

19.9.2024

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2024/2488,

11. september 2024,

taotluse kohta registreerida Euroopa kodanikualgatus „PsychedeliCare“ kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/788

(teatavaks tehtud numbri C(2024) 6086 all)

(Ainult ingliskeelne tekst on autentne)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrust (EL) 2019/788 Euroopa kodanikualgatuse kohta, ([1]) eriti selle artikli 6 lõikeid 2 ja 3,

ning arvestades järgmist:

(1) 24. juulil 2024 esitati komisjonile taotlus registreerida Euroopa kodanikualgatus nimega „PsychedeliCare“.

(2) Algatuse korraldajate väljendatud eesmärk on kutsuda komisjoni üles edendama „õiglast, õigeaegset, taskukohast, turvalist ja seaduslikku juurdepääsu uuenduslikele psühhedeelsetele teraapiatele“. Korraldajad määratlevad need sihid täpsemalt kolme eesmärgi kaudu. Esimene eesmärk on kutsuda komisjoni üles „toetama ekspertide üksmeelele jõudmist psühhedeelse teraapia põhimõtetes, kasutades selleks psühholoogilist tuge, terapeutide koolitamist, eetikasuuniseid ja ohutusmeetmeid, et tagada psühhedeelsete teraapiate ohutu ja tõhus kasutuselevõtt“ ning „jõupingutusi suutlikkuse suurendamiseks, et luua vaimse tervise alased valdkonnaülesed koolitusprogrammid, mis on spetsiaalselt välja töötatud tervishoiuteenuse osutajatele mõeldud psühhedeelse teraapia alasteks koolitusteks“. Teise eesmärgi kaudu kutsuvad korraldajad komisjoni üles „suurendama ELi rahastatavaid teadusuuringuid psühhedeelikumide kasutamise kohta, et saada rohkem tõendeid nende ohutuse ja tõhususe kohta“ ning „toetada uuenduslikele teraapiatele keskenduvate teadusvõrgustike arendamist“. Kolmas eesmärk on, et „ÜRO foorumitel võetaks vastu ühised seisukohad, mis toetaksid pragmaatilisi ja progressiivseid riikidevahelisi õigusnorme psühhedeelsete ühendite kohta“ ja „asjakohased soovitused psühhedeelsete ühendite nimekirja muutmiseks ÜRO 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsioonis“.

(3) Algatuse sisu, eesmärke ja tausta on üksikasjalikumalt kirjeldatud selle lisas. Algatuses täpsustatakse, et „Euroopa Liidus on vaimse tervise kriis“ ja et „50 % patsientide puhul ei anna praegu kättesaadav psühhiaatriline ravi tulemusi“. Lisas selgitatakse, et „üha rohkem teaduslikke tõendeid viitavad psühhedeelse teraapia tõhususele“ ja ollakse seisukohal, et „komisjon peaks praegust olukorda ära kasutama, et luua proaktiivselt õigusraamistik ja meditsiinilised tingimused, et ELis psühhedeelikumid ravimeetoditesse integreerida“. Korraldajad nõuavad seega, et tunnustataks „psühhedeelsete teraapiate ainulaadset eripära ja nende potentsiaali rahuldada suurt katmata ravivahendite vajadust vaimse tervise häirete ja ainesõltuvuse puhul,“ mis korraldajate sõnul „koormavad üksikisikuid, tervishoiusüsteeme, ühiskonda ja majandust“.

(4) Seoses algatuse esimese eesmärgiga võiks komisjon esitada Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 168 alusel õigusakti ettepaneku, et toetada psühhedeelsete teraapiate ohutut ja tõhusat kasutuselevõttu, tingimusel et see ei piira ELi toimimise lepingu artikli 168 lõike 7 kohaselt liikmesriikide pädevust ravimite või raviteenuste hüvitamise valdkonnas.

(5) Seoses algatuse teise eesmärgiga võiks komisjon esitada ELi toimimise lepingu artikli 182 alusel ettepaneku, et edendada ELi rahastatavaid teadusuuringuid psühhedeelikumide terapeutilise kasutamise kohta, et saada rohkem tõendeid nende ohutuse ja tõhususe kohta.

([1]) ELT L 130, 17.5.2019, lk 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/788/oj

(6) Seoses kolmanda eesmärgiga võiks komisjon esitada ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 alusel soovituse võtta vastu nõukogu otsus, millega määratakse kindlaks liidu nimel psühhedeelsete ühendite kohta võetav seisukoht lepinguga loodud ÜRO organites, mis võtavad vastu õigusliku toimega akte.

(7) Neil põhjustel on komisjon arvamusel, et ükski algatuse osa ei jää ilmselgelt väljapoole komisjoni pädevust esitada aluslepingute rakendamiseks liidu õigusaktide ettepanekuid.

(8) See järeldus ei mõjuta hinnangut selle kohta, kas käesoleval juhul on täidetud konkreetsed sisulised tingimused, sealhulgas järgitud proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõtet ja põhiõigusi, et komisjon saaks selles küsimuses edasi tegutseda.

(9) Korraldajate rühm on esitanud asjakohased tõendid selle kohta, et rühm vastab määruse (EL) 2019/788 artikli 5 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetele, ning on määranud kooskõlas määruse artikli 5 lõike 3 esimese lõiguga kindlaks kontaktisikud.

(10) Kavandatav algatus ei ole ilmselgelt ebaõiglane, põhjendamatu või pahatahtlik ega vastuolus Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud liidu väärtuste ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õigustega.

(11) Seepärast tuleks algatus „PsychedeliCare“ registreerida.

(12) Järeldus, et määruse (EL) 2019/788 artikli 6 lõike 3 kohased registreerimistingimused on täidetud, ei tähenda, et komisjon on kontrollinud algatuse tekstis esitatud fakte – faktide õigsuse eest vastutab algatuse korraldajate rühm. Algatuse sisu väljendab üksnes selle korraldajate rühma seisukohti ning seda ei või käsitada komisjoni seisukohana,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa kodanikualgatus „PsychedeliCare“ registreeritakse.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud kodanikualgatuse „PsychedeliCare“ korraldajate rühmale, keda esindavad kontaktisikutena Théo GIUBILEI ja Flavio CANDELI.

Brüssel, 11. september 2024

Komisjoni nimel
asepresident
Věra JOUROVÁ